

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ

УДК 330.322

Лебідь Олена Геннадіївна,
слухач магістратури
за спеціальністю «Державна служба»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Україна

Економічна ситуація сучасної України в цілому та окремих її областей залишається складною. Знижується добробут населення, росте безробіття. Зарадити цьому може залучення інвестицій в економіку регіонів нашої держави, в тому числі в Харківську область. Саме тому на сьогодні гостро постає питання поліпшення інвестиційної привабливості Харківського регіону, пошук шляхів залучення додаткових інвестицій в його економіку.

Метою статті є аналіз проблем, пов'язаних із залученням інвестицій в економіку регіону, а також розробка заходів щодо стимулювання інвестицій в економіку Харківського регіону.

Дослідженням питання залучення інвестицій в економіку займалися такі науковці як О. Барановський, Г. Грицюк [1], М. Дем'яненко, І. Дьяконов, І. Іваноньків [2], Т. Майорова [3], В. Новак, А. Пересада, С. Федоренко, А. Чупіс та ін. Проте пошуку шляхів підвищення інвестиційної привабливості Харківського регіону та аналізу капітальних інвестицій області практично не приділялась увага, тому це питання на сьогодні залишається відкритим.

Аналіз статистичних даних за регіонами України [4] за 2011 – 2014 роки показує, що останні 2 роки спостерігається негативна тенденція щодо зниження обсягів капітальних інвестицій в Україні. Дані за 9 місяців 2014 року свідчать, що обсяг інвестицій скоротився на 18,86% порівняно з аналогічним періодом минулого року, у 2013 році об'єм капітальних інвестицій знизився на 5,9% порівняно з попереднім роком. Більш того, аналізуючи дані за 9 місяців 2014 року бачимо, що у порівнянні з аналогічним періодом 2011 року цей показник знизився на 5,3 %. Не є виключенням і Харківсь-

ка область. Виходячи з аналізу даних за 9 місяців 2014 року бачимо, що порівняно з аналогічним періодом 2013 року обсяг капітальних інвестицій знизився на 13,07 %, у 2013 році по Харківському регіону спостерігалось зменшення об'єму капітальних інвестицій на 37,6 %. Дані за 9 місяців 2014 року свідчать, що в Харківській області обсяг капітальних інвестицій порівняно з аналогічним періодом 2011 року впав на 34,98 %. Як бачимо, ситуація по Харківській області є ще більш складною, ніж в цілому по Україні. Причиною цьому є як економічна криза, так і політична та військова нестабільність в нашій державі. Тому необхідно вживати невідкладних заходів щодо залучення додаткових інвестицій в економіку регіону.

На державному рівні такими заходами мають бути: стабілізація політичної ситуації, завершення військових конфліктів; боротьба з корупцією в органах державної влади усіх рівнів, адже саме корупційні ризики часто відлякують потенційних інвесторів та перешкоджають ефективній реалізації інвестиційних проектів; завершення реформування законодавства з метою створення сприятливої законодавчої бази, яка б забезпечувала захист прав інвесторів; розробка та втілення єдиної державної інвестиційної політики, яка забезпечила би стабільність та прозорість в інвестиційній сфері (законодавство країни не повинно змінюватись щороку); розробка механізму забезпечення фінансово-кредитного стимулювання інвесторів; запровадження податкових пільг, канікул, зниження податків на реінвестиції; створення вільної економічної зони з особливим (пільговим) режимом оподаткування; стабілізація курсу національної валюти; розвиток інфраструктури регіону тощо.

Більшість із запропонованих заходів потребують законодавчого врегулювання та втручання центральних органів виконавчої влади. Проте це не означає, що на місцевому рівні не можливо забезпечити підвищення інвестиційної привабливості регіону та залучення додаткових інвестицій в економіку.

На сьогодні в нашій державі, серед інших, діє Закон України «Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом „єдиного вікна» [5], на виконання якого створено регіональні центри з інвестицій та розвитку, зокрема і в м. Харків також. Такі центри, відповідно до вимог статті 5 зазначеного закону, проводять із заявниками консультації щодо

шляхів вирішення питань залучення потенційних інвесторів відповідно до їх потреб та інвестиційних можливостей; перевіряють правильність оформлення звернення заявника та документів, що додаються до нього; розробляють оперативний план дій щодо підготовки та реалізації інвестиційного проекту, порядку та строків підготовки документів; забезпечують супроводження інвестиційного проекту за зверненням заявника; здійснюють реєстрацію проектів у спеціальній базі даних, надають витяги з неї, повідомляють заявників про результати розгляду їх звернень. Всі послуги таких центрів надаються заявникам на безоплатній основі.

Однак, сьогодні на офіційному веб-сайті Харківського регіонального центру з інвестицій і розвитку [6] представлена інформація про інвестиційні проекти м. Харкова, дані щодо наявних проектів, які потребують залучення інвестицій, стосовно інших міст і районів області відсутні, що, серед іншого, свідчить про низьку поінформованість потенційних інвесторів регіону про функціонування такого центру. На нашу думку, необхідно активізувати співпрацю райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування із зазначеним центром з метою залучення фахівців центру до розробки інвестиційних проектів, пошуку можливих інвесторів. Доцільно також створити на офіційних веб-сайтах райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування окремий розділ з інформацією для потенційних інвесторів. Це мають бути дані щодо наявних інвестиційних проектів, які потребують фінансування, інформація про вільні земельні ділянки, об'єкти нерухомого майна, які можуть бути орендовані, новини законодавства стосовно інвестиційної діяльності.

Отже, вважаємо за доцільне організувати при райдержадміністраціях та органах місцевого самоврядування семінари для потенційних інвесторів за участю спеціалістів відділу економіки, податківців, спеціалістів органів Пенсійного фонду, Центру зайнятості, адміністраторів та державних адміністраторів, які могли б надавати консультації з проблемних питань. Однак сьогодні актуальною є необхідність збільшення чисельності працівників відділів економіки райдержадміністрації, що сприяло би більш ретельному опрацюванню саме питання залучення інвестицій в економіку регіону.

Перспективним напрямом є проведення регіональних ярмарок інвестиційних проектів за участю представників облдержадміністрації,

райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування області, потенційних вітчизняних та зарубіжних інвесторів, організацій, що надають міжнародну технічну допомогу. На таких ярмарках мають бути представлені не тільки проекти соціально-культурної сфери, а й комерційні, які б приносили прибуток інвесторам. Проведення таких ярмарок створило би можливість для безпосереднього знайомства потенційних інвесторів та осіб, які мають цікаві й перспективні проекти, але не забезпечені коштами для їх реалізації.

Таким чином, регіональним органам влади слід активізувати роботу по створенню комунальних підприємств, організувати висвітлення у ЗМІ наявних бізнес-ідей та інвестиційних проектів. Це можуть бути також спільні підприємства із залученням бюджетних коштів та коштів юридичних та фізичних осіб-підприємців. Мова йде не лише про великі підприємства, а й дрібні, такі як швейні цехи, об'єднання бджолярів, гончарів з метою випуску промислової продукції, освітні організації (наприклад, репетиторство). Створення таких підприємств допоможе розширити ринки збуту продукції, забезпечити офіційне працевлаштування і соціальний захист працівників, легалізацію тіньових доходів, створення нових робочих місць та збільшення відрахувань до бюджетів усіх рівнів. Проведення комплексу запропонованих заходів допоможе залучити нові інвестиції в економіку регіону.

Література:

1. Грицюк Г. Р. Проблемні аспекти залучення іноземних інвестиційних ресурсів в економіку / Г. Р. Грицюк, І. Д. Фаріон // Інноваційна економіка. – 2011. – С. 229 – 233.

2. Іваноньків О. О. Політика держави щодо інвестиційної діяльності в Україні та перспективи прямого іноземного інвестування / О.О. Іваноньків // Актуальні проблеми економіки. - 2007. – № 11. – С.12 – 18.

3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : підручник / Т.В. Майорова. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

4. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна» : Закон України від 21.10.2010 р. № 2623-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

6. Офіційний веб-сайт Харківського регіонального центру з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.investment.kharkov.ua/>

Науковий керівник

к.е.н., доц.

Г. М. Шумська